

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 21 Noemvre

Atinsesem în vreo câteva rënduri câte ceva despre cultul lui Kossuth în Ungaria, despre prefața memoriilor ce vor apare cât de curënd în Budapesta.

Kossuth este o individualitate care a lăsat urme triste în memoria Românilor din Transilvania și Ungaria. Mania lui de maghiarisare și desconsiderarea până la cel mai de jos despre a elementului nostru, pe timpul când se avântase în fruntea Ungariei, sînt încă în vie memorie. Vicisitudinile, prin care a trecut acest bărbat decând a trebuit să emigreze puțină schimbare au putut face în modul gândirei sale. Fantasia lui romantică are și acum același sbor, ca înainte cu treizeci de ani. Credințele lui politice sînt încă învăluite de negura acestei fantasii. El nici astăzi nu petrunde mai departe decât petrunde odinioară în raporturile reciproce ale popoarelor din Ungaria. Și astăzi pentru densusul aceasta este numai o Maghiariă și de aceea în prefața lui numai Maghiarii sînt ce sînt când vorbesce de patria sa.

Ca să vadă și cetitorii nostri, cari sînt încă și astăzi ideile lui Kossuth, am creșut a fi cu scop să punem înaintea cetitorilor nostri prefața memoriilor ce sînt togmai a se eda, și pentruca să cunoască și cetitorii nostri de ce spirit este el însufletit și astăzi; eară de altă parte să și poată publicul nostru face o judecată mai clară despre spiritul ce domnesce și acum la acei concetățeni ai nostri, cari dic despre densusul că este cel dintăiu Maghiar.

Prefața de care vorbim începem așa dară a o publica la alt loc.

În cercurile parlamentare din Budapesta trebuie că se petrec lucruri cari samănă cu o crisă mi-

nisterială. Lucrurile aceste s'au desmintit până acum toate într'un mod categoric de organele inspirate de guvern. Ca semne ale timpului însă vom înregistra și noi unele dintre dênsele. Mai întăiu înregistram, că duminică s'a făcut multă vorbă între deputați, că ministrul-president Tisza ar voi a părăsi portfoiul de interne și ar fi aplecat a' l' incredința contelui Em. Pechy. Mai departe a fost eară între deputați vorba, că deputatul contele Apponyi ar fi designat pentru portfoiul ministrului Keményi.

„Budapesti Sürgöny” și „Budapest. Corr.” vin și desmint categoric scirile aceste și adaug, că originea acestor faime e de a se căuta numai în bolnăvirea ministrului de finanțe Szapáry, care însă acum se află mai bine.

Delegațiunile, spune „D. Ztg.” nu se vor întruni înainte de 14 Decemvre. Causa acestei întârșier se atribuie cursului celui trăgănat al desbaterilor în dieta Ungariei. Sesiunea delegațiunilor, se dice mai departe va dura deocamdată numai opt zile și se va ocupa numai cu un proiect de îndemnitare.

Din Constantinopole o surprindere nouă. Poarta desminte energetic scirea respândită din Cetigne, despre omorirea lui Muktar-pașa. Mușirul este sănătos și în 28 Noemvre se afla încă în Prelepe și numai luni avea să ajungă în apropierea Gusinei.

O telegramă de eri dela Berlin ne spune, că acolo s'a fost respândit faima despre un atentat nou asupra împăratului rusesc, care era vorba că s'a întemplat în Moscva, unde ajunsesse împăratul sănătos. Toată alarma aceasta s'a redus mai în urmă la faptul, că pe trenul cu bagagiul împărătesc, în care se afla și servitorii împăratului, s'a întemplat un necas. Sciri autentice despre întemplarea aceasta lipsesc.

Din Rusia se înmulțesc scirile că și Rușii au să capete constituțiune. Forma, în care se va presenta constituțiunea aceasta, este încă necunoscută. Se scie numai atăta, că inițiativa la constituțiune purcede dela clironomul rusesc; că cestiunea aceasta se desbăte în cercurile mai înalte rusesci neconținut și că la 2 Martie an. viitoriu, ziua suirei împăratului pe tron, constituțiunea se va publica. Clironomul lucră de pe acum la proclamățiunea constituțiunei rusesci. Sistema de două camere va avé loc și în constituțiunea rusească. Casa de jos se va compune din elemente țărănesci; casa de sus se va compune din membrii aleși de țarul din sinul aristocrației. Cetățile nu vor avé reprezentanți în parlamentul rusesc. Constituțiunea va cuprinde deocamdată numai partea europeană a Rusiei, eară în Asia vor governa vice-regi.

Sub titlul de Alianța cu Turcia, diarul panslavist „Novoje Wremja” publică următorul articol:

„Au trecut douăzeci și trei de ani dela ziua încheerii tractatului de Paris și ne aflăm în aceiași pozițiune în care ne aflam puși în anul 1856. Acum ca și atunci, n'aveam în Europa decât inimi pe față și amici îndioși, ba încă situațiunea generală este actualmente mai puțin favorabilă. Pe atunci marile puteri doriau cu toată sinceritatea să restabilească imperiul turcesc și sperau cu toată serioșitatea într'o înflorire a Turciei; acum însă, toate nu se îngrigesc decât de acea, să tragă cele mai mari foloase la cas când imperiul turcesc se va sfărîma. Deși chiar noi acum, ca și puterile dela Vest, nu putem crede cu toată sinceritatea în restabilirea Turciei ca un stat european, totuși nu este nici de cum în interesul nostru a ne sforța să grăbim crisa. După toate aparențele se vede, că Poarta s'a convins despre aceasta, și de aceea începe a se alipi de Rusia. În momentul de față, în care noi nu sînt-

tem legați prin nici o obligațiune față cu celelalte puteri și prin urmare sîntem liberi a ne alege programa noastră politică, noi trebuie spre a ne întări pozițiunea noastră în Orient, nu numai să nu respingem ocașiunea, ce ni se procură, dar încă este de trebuință de a manținé încrederea Turciei în Rusia. Acum nu dorim nici o altă schimbare în Orient, decât îmbunătățirea soartei creștinilor de acolo. Turcia, din parte'i, nu poate să dorească altceva, și fiindcă interesele noastre sînt de acord în punctele lor cele mai principale, apoi consecența naturală va fi: Alianța dintre Rusia și Turcia.

„Această alianță va aduce fără îndoială multe foloase ambelor puteri; Poarta ar avé posibilitatea să se sprigine pe Rusia în înțelegerile sale cu celelalte puteri, la cas când pretenșiunile acestora ar fi preste măsură de mari; ear noi am puté să ne considerăm interesele ca asigurate, căci fără consimțimântul Porții și prin urmare atunci și fără acela al Rusiei, nici o putere nu va puté să ia în Orient o pozițiune amenințătoare nouă. Flota engleză nu ne va puté însufla atunci nici o temero și am puté fără ori ce demonstrațiune sau ocupațiune, să privim intrările în marea neagră ca asigurate contra anecșării engleze. Numai este îndoială, că Englitera chiar într'un asemenea cas, nu se va decide să facă un demers riscant, și dacă s'ar decide, apoi avënd pe Turcia contra sa, s'ar isbi de nesce astfel de greutați, încât nu 'i-ar fi nici decum ușor ca să le învingă. Rolul unui aperiator al Porții va atrage după sine fără doar și poate, cea mai mare recunosciință și el nu este nici decum periculos pentru pace, căci spre a silí pe Rusia să ia nescari măsuri hotărîtoare, va trebui să o provoace pe față. Dacă rivalii nostri au nesce asemenea intențiuni, apoi ei pot foarte lesne, fără ca noi să mai fi încheiat o alianță cu Turcia și cu tot amorul

FOIȚA.

O iernare în ghiață.

(Traducere din Jules Verne.)
(Urmare)

Erau togmai zilele cele mai lungi de preste an va să dică, soarele, care în lățimile aceste nu apune nici odată, ajunsese punctul cel mai înalt al spiralei, ce descria deasupra orizontului. Lipsa aceasta totală de noapte nu se simția așa tare, pentrucă și până aici negurile, ploaia și ninsoarea au învăluit mai de multe ori corabia în întunec.

Ioan Cornbutte era decis a străbate înainte cât va fi cu puțință și a început a'și acomoda ideea acesteia și dispoșiunile sanitare. Podul din mijloc 'l-a închis cu totul și s'a îngrișit numai ca în fie care dimineață să fie aierit prin ventilațiune. S'au așezat cuptoarele și țevile hornului s'au întocmit ca să respândească căldură cât de multă. Oamenilor bricului li s'a recomandat a purta numai câte o

cămașe de lână preste una de bum-bac și cojoacele a le stringe pe lângă trup pe cât se poate hermetic. Dealmintrea foc încă nu era iertat a se aprinde, pentrucă provisiunile de lemne și de cărbuni trebuiau grigite pentru frigul și mai mare, care avea să vină.

Dimineața și sara se împărția între matrozi regulat cafea și tea, și fiindcă era recomandabilă nutrirea cu carne, se făceau vênătoare dese de rațe, cari se află foarte multe în ținuturile aceste.

Sus pe catargul cel mare s'a întocmit din o tonă desfundată de o parte un așa numit „cuib de cioară” în care avea a petrece neconținut o sentinelă spre a observa suprafața ghieței.

Două zile, după ce călătorii nostri spre polul nordic, perdură din vedere insula Liverpool, temperatura sub influența unui vânt sec devenise foarte friguroasă. Și alte semne de eamnă se arătară. Jeune-Hardie nu avea să peardă nici un moment, pentrucă calea acuși trebuia să se termine. Jeune-Hardie înainta într'o apă navigabilă, care era mărginită de amândouă păr-

țile, de câmpii de ghiață de o grosime de treizeci de urme.

În 3 Septemvrie dimineața Jeune-Hardie a ajuns în fine în sinul dela Gaël-Hamkes. Țeara se afla în depărtare de treizeci miluri sub vânt. Întăiași dată sta bricul înaintea unei stânci de ghiață care împedea ori ce călătorie mai departe și era cel puțin de un mil de lată; aici trebuiau aplicate ferestrele spre a tăia ghiața. Conducerea lucrului acestuia s'a încredințat lui Penellan, Aupic, Gradlin și Turquette, eară direcțiunea taieturii a fost aleasă de așa, încât sloii desfăcuți de stâncă aveau să fie duși de torent numai decât.

Cu lucrul acesta au fost ocupați toți oamenii bricului mai douăzeci de oare. Greutățile au fost îngrozitoare.

Oamenii erau siliți a sta în apă până în brâu și vestmintele de pele de căne de mare scuteau de umezală foarte defectuos, de multe ori alunecau pe ghiață lucie și numai cu mult necas se țineau în picioare.

Mai vine că în lățimile aceste friguroase după fie care opinteală mai mare urmează o oboseală absolută;

respirațiunea lucrătorilor înceată lesne și chiar și cel mai puternic trebuie să încete de a lucra.

În fine navigațiunea era earăși liberă și bricul fu remorcat dincolo de stâncă de ghiață, care 'l-a împedecat atăta timp.

Cap. VI.

Cutremurul sloilor.

Mai multe zile Jeune Hardie se luptă cu pedeci aproape neinvins. Ferestrelul trebuia adese ori luat a mână, de multeori a fost de lipsă a se în-trebuința earba de pușcă spre a risipi enormii bolovani de ghiață cari încheau drumul corabiei.

În 12 Septemvre marea nu mai era altceva decât un șes solid fără apă navigabilă. Șesul încungiura corabia din toate părțile, încât nu se mai putea mișca nici înainte nici înapoi; temperatura era acum de obicei șesespre-dece graduri sub nulă. Timpul ernărei sosi și cu densusul multe suferinșe și mulți periculi.

(Va urma.)

nostru de pace, să ne silească a ne pune armata pe picior de rebel. Ce ar trebui să facem noi dacă puterile dela Vest ar proceda la împărțirea imediată a Turciei? Noi am pute negreșit să stăm departe de orice nou amestec în Orient lăsând celorlalte puteri sarcina, să rezolve cestiunea orientală fără amestecul nostru; urmașii nostri ar trebui însă să plătească scump o asemenea politică, afară de aceea, că dacă vom fi prea generosi, în Orient, ni se va cere poate să facem ceva concesiuni și la vest.

Prefața

la memoriile lui Ludovic Kossuth.

Bătrânul exdictator a pregătit publicarea memoriilor sale, cari vor avea de substrat soarta și activitatea emigrației ungurești în străinătate. Relevăm în estras punctele mai remarcabile din prefața ce s'a publicat deja.

Kossuth începe prefața astfel:

„Un vifor nespuse de mare în simțirile mele mi-a sguduit sufletul când după predarea armelor la Vilagos am devenit espatriat.

Nu există cuvânt pentru a da o idee despre aceasta.

M'am asternut pe pământul patriei mele, înainte de a trece hotarele ei, și suspinând l-am sărutat cu iubire fiască, am luat apoi un grăunte de țărână din pământul patriei la mine, încă un pas și eu eram asemenea unei corabie sfărâmate, pe care viforul o aruncă pe năsipul unei pustietăți.

Un oficer superior turcesc m'a salutat prietenesce în numele lui „Allah“, m'a dus la un culcuș ce mi l-a pregătit din bunăvoință sub cerul liber al lui Ddeu și mi-a cerut sabia, căutând cu ochii la pământ ca și când i-ar fi fost rușine că un Turc desarmează pe un Ungur.

Mi-am deslegat sabia, i-am predat-o fără a dice vre-un cuvânt și cu lacrimi în ochi, oficerul mi-a pofțit odihnă bună și m'a lăsat singur cu amărăciunea mea.

Odihnă și espatriare!

Oare să fi potut odihni Adam cel din mitul credinței când fiind scos afară din paradisi s'au închis porțile după densus, printrucă a mâncat din rodul pomului cunoscinței binelui și a reului?!

Și eu am mâncat din rodul acesta, am cunoscut binele și reul și mi-am ridicat brațul să apăr binele contra reului. Reul a învins și eu fui scos afară din patrie, din edenul meu.“

Kossuth ne spune apoi că adăncit în cugetări posomorite asupra patriei sale dar cu speranța într'un viitor fericit în inima sa, a trecut Dunărea „neungurească“, a ajuns în Turcia și s'au pus împreună cu soții sei sub scutul acestui imperiu, dar scutul acesta era împreunat cu pericol, căci „cele două puteri vecine, mândre de victoria lor, au amerințat imperiul (turcesc) cu resboiu, dacă nu ne va estrada. Și după ce situațiunea a devenit atât de periculoasă încât consiliarii sultanului erau de părere că estrada noastră nu se mai poate ocoli, decât poate așa ca emigranții să treacă la religiunea turcescă și să devină pe calea aceasta sudiți turcesci, sultanul Abdul Medsid se ridică în divan din scaunul seu, tinse mâna serbătorește spre cer și dise cu glas solemn așa: „Allah este puternic. Mă încred în scutul seu. Dar dacă trebuie să per voiu să per cu onoare. Nu voiu lăsa nici odată să se păteze numele meu de infamia, că am vătămât dreptul de ospitalitate, că am dat pe nenorocii cari au căutat scutință la mine, inamicilor lor spre resbunare. Este voința mea ca densus să și afle scutința. Vină ce va veni, Eu nu i voiu

estrada. Aceasta este voința mea, așa să fie. Purtați grige de apărare!“

Și el nu ne-a estradat, resboiu nu s'a făcut, dar pe noi ne-a transportat în Asia unde am fost deținuți în arest.

În străinătatea aceasta depărtată am început a medita asupra trecutului, prezentului și viitorului patriei. Cu cât cumpănam mai de aproape născerea, caracterul și decursul luptei noastre pentru libertate dela 1848—1849 și cauzele desastrului nostru, cu atât mai tare mă întăream în convicțiunea, că națiunea nu va perî sub sarcina suferințelor sale. Întrebarea ungurească, și dicea Kossuth, are o basă istorică, juridică, geografică, etnografică, politică și aritmetică și ea se află în conec cu interesele de libertate ale Europei, cu echilibrul european. Această întrebare fiind istorică va avea loc între întrebările pendente, până când sau se va deslega după drept și dreptate sau națiunea va renunța la deslegarea ei. Toți emigranții erau de acord în părerea, că au datorința săntă a fi activi în interesul patriei și a ține sus steagul care l-au purtat cu glorie neperitoare în luptă. Kossuth cutează a afirma, că activitatea emigrației ungurești a avut înriurință asupra schimbării relațiilor, cari acasă se numiau era constituțională.

Cât pentru mine — continuă Kossuth — trecutul îmi impunea o datorință mai mare, aceea, de a mă silî din toate puterile să neteșesc calea pentru redobândirea independenței statului, care a rămas posterității ca o moștenire inalienabilă prin tradițiune sacră dela străbuni.

Măncând dela acest punct de vedere mi-am desvoltat activitatea în trei direcțiuni. Prima direcțiune mi era desemnată de cunoscința că națiunea ungurească neisbutind cu toate încordările cele uriașe ale forțelor sale în anul 1849, și-a pierdut încrederea în sine.

A doua direcțiune mi-a desemnat-o cunoșterea relațiilor Europei. Mă cugetam că în cazul unei sgudiri generale europene sau când s'ar ivi vre-o întrebare pendentă națiunea prin coincidenza intereselor și ar pute ușura eliberarea.

A treia direcțiune mi-o dicta simțul că în cazul unor eventualități favorabile vom avea prospecte de reușire numai dacă va exista solidaritate în scop și țintă între națiune și emigranți, și dacă eventualitățile vor afla națiunea pregătită. Cât pentru funesta nenorocire, pe care am numit-o secară încredere în sine, am fost și sum convins, că ea nu era în stare să sgudue spiritul comun al națiunii până la desperare, dacă națiunea noastră nu se simția părăsită de toată lumea. Dar cauza națiunii ungurești nu era nici pe departe atât de desperată cum ne închipuiam noi în izolarea noastră funestă.

Curcile guvernamentale din Europa au început a cunoaște din ce în ce mai bine adevărul că nu națiunea a făcut revoluțiune contra puterii domnitoare ci puterea domnitoare contra națiunii, cu scopul, de a resturna starea legală, care întemeiată fiind pe tratate diplomatice forma o parte integrantă a dreptului de stat european, un factor al echilibrului european. S'a aprețiat din ce în ce mai mult împrejurarea că nu națiunea ungară ci casa domnitoare a sfâșiat mai întâiu tratatul bilateral ce a existat declarând Ungaria de o provincie a imperiului.

Despre intervențiunea rusască dice Kossuth că ea a deșteptat indignațiune în lumea întreagă. O hotărîre a adunării naționale franceze a declarat aceea intervențiune de „periculoasă pentru viitor.“ Ministrul de esterne al Angliei, deși nu era amicul cauzei ungurești, a pronunțat în mod oficial în

parlament părerea guvernului englez: Cele ce se întâmplă în Ungaria sînt un eveniment însemnat european. Puternica republică a Americii de Nord trimisese deja un agent diplomatic în Ungaria; acesta era un pas ce pregătia recunoșterea independenței ungurești și posibilitatea pentru noi de a trage folos din toate acele avantaje politice și materiale, cari sînt asigurate pentru asemenea casuri în dreptul internațional.

Și opiniunea publică a lumii civilisate a început să se pronunțe puternic pentru cauza dreaptă a noastră. Lupta noastră pentru libertate a deșteptat mari simpatii în toată lumea, dar căldura acestor simpatii nu a putut străbate la inima națiunii ungare, căci aceasta era izolată de lume. Mi-am ținut de datorință patriotică să mă duc în esiliu și să stăruiesc ca interesul pentru cauza libertății ungurești să prindă rădăcini tari în opiniunea publică și energia națiunii să nu fie paralizată prin simțul izolării, când se va desfășura vre-odată de nou stindardul libertății pe pământul udat cu sânge al patriei.

Problema mea era relativ ușoară, căci am aflat simpatiile cari le-a respândit „eroii nostri fără nume“ în toată lumea, am aflat părtinirea dureroasă, cu care căderea nemeritată a națiunii și martiriul ce a urmat acestei căderi, au sguduit inimile omeniei.

Și aceste simpatii și această părtinire nu erau o vâpae trecătoare. Trecură mai bine de doi ani de când s'a lăsat noaptea întunecoasă a apăsării preste Ungaria, când soarta mă duse din arestul din Asia pe țermuri liberului Albion și de acolo în America liberă și cu toate că trecuseră doi ani simpatiile încă tot erau așa de viue încât ele s'au manifestat în demonstrațiuni, cum nu le-a vădut încă lumea.

Pot dice aceasta, căci eu am fost numai ansa dar nu și obiectul acestor demonstrațiuni. Pot dice că națiunea ungară trântită la pământ a avut un triumf în două continente, cum nu l-au mai avut nici unul dintre imperatori de cari ne vorbesce istoria. Aflând interes simpatie mi-am ținut de datorință a lămurî partea juridică a cauzei ungurești, dreptatea și însemnătatea ei, care trece preste hotarele patriei, și a face prin aceasta interesul ce l-am aflat durabil. Și eu cred că acel interes e durabil. Se poate că relațiunile schimbate au preserat cenește preste vâpaua interesului simpatie ce l'aveau popoarele libere din toate cinci părțile lumii cătră numele Ungariei. În Maghiarul de astăzi, care se întoarce în vârtegiul politicei acelei puteri, care se numesce Austria, cu greu vei mai recunoaște pe Maghiarul, care înainte cu treișeci de ani a cerut cu arma în mână dela aceasta putere socoteală despre drepturile sale înăscute și nealienabile. Dar dacă este scris în cartea prevedenței că roata evenimentelor ne va readuce în viitor timpul din trecut, fenicele ungurești înviate din morți va vedă isbucnind de nou vâpaua ascunsă sub cenește a simpatiilor universale în flacări vii și Ungaria nu va avea temei să se simță părăsită.

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Medjidie în 14 Noemvre 1879
Domnule redactor! Cu estrem onor implor grațiosa d-voastre bunăvoință, a insera în stimabilul jurnal ce redactați câte-va cuvinte relativ la manifestarea ce a avut loc cu ocaziunea trecerei A. S. R. Domnitorului Românilor pe aci. —

În ziua de 20 Octomvre a. c. la 8 oare dimineața pe peronul garei din Medjidie ornat, pe cât a fost posibil de frumos, aștepta impacientă mulți-

mea locuitorilor, compuși din Români, Bulgari, Greci, Turci și Tatari — așezați cu simetrie în grupe.

Spre stînga adevă la intrarea convoiului, era arangiată compania de soldați în mare ținută. — Apoi urmau celelalte grupe, lăsând dela descinsiune un spațiu liber ce era garnisit de o parte și de alta de stindarde tricolor și oale cu flori.

La 9¹/₂ fluierul mașinei anunța sosirea așteptatului suveran. — Un „ura“ general se ridică din mulțime și prin pozițiune echo repeta acest ura, eșit din inimi sincere și devotate.

Chiar în dreptul descinsiunii era o grupă de Români transilvăneni îmbrăcați național și încinși preste umeri cu cordonul tricolor.

Lângă ei, pe o masă acoperită de un covor verde era pus un miel alb, ornat cu floricele preste tot și încins cu panglica tricolor.

Era acest miel (simbolul inocenței) păzit de o fecioară romancă tot din Transilvania numită Ana lui Dumitru Aldea, îmbrăcată în costum adevărat național, având în mână cunună de stejar „Virtutea română“.

Trenul sosese, un îndoit ura se ridică din toate părțile. — A. S. R. Domnitorul scoborindu-se, după ce inspectează totul distribuind medalii celor destinși, se îndreaptă după grupa transilvănenilor, unde Bucur Lupea din comuna Galeș țină o mică, dar foarte bine simțită alocuțiune, urând fericire și prosperare suveranului; prezentând împreună cu Ana cununa de stejar și mielul. A. S. R. Domnitorul a întins mâna lui Bucur, mulțămindu-i. Un ura frenetic se ridică din mulțime. A. S. R. Domnitorul ordonă ca mielul să fie introdus în vagon. Apoi în mijlocul aclamațiilor generale convoiul a plecat. — V. Vasilescu.

Varietăți.

* (Universitatea națională) săsească este deschisă. Din proiectul bugetului elaborat de oficiul central al universității se vede, că veniturile pe 1880 sînt 171.134 fl. 66 cr., veniturile estraordinare 11.400 fl. la oaltă 182.741 fl. 66 cr. Erogațiunile ordinare fac 104.014 fl. 87 cr., cele estraordinare 78.050 fl.; cu totul 182.064 fl. 87 cr. Va se dice la sfârșitul anului 1880 va fi un rest disponibil de 676 fl. 79 cr. — Venitele ordinare ale cassei șeptelor județe sînt 53.694 fl. 63¹/₂ cr., estraordinare 2300 fl.; cu totul 55.994 fl. 63¹/₂ cr. Erogatele ordinare 30.294 fl. 54¹/₂ cr., cele estraordinare 25.310 fl., cu totul 55.604 fl. 54¹/₂ cr.; deci la sfârșitul anului va fi un rest disponibil de 390 fl. 9 cr.

* (Regimentul român Nr. 41 a părăsit Bosnia.) Din Serai-evo se scrie lui „Osten“: Cel din urmă eșelon al bravului regiment Nr. 41 (Kellner de Köllenstein) a părăsit Serai-evo. Colona a trecut pe lângă monumentul ce regimentul l-a rădicat, nu departe de vila Ceugiei, camerașilor căduți dinaintea inamicului și sub greutatea strapațelor. Căpitanul de Cordier a oprit jumătatea de batalion în dreptul monumentului și frontându-a ținut următorul discurs: „Fii ai Bucovinei! Fie care din noi merge vesel cătră casă, însă noi trebuie să nu ne uităm de aceia, cari aici au murit pentru imperat și patrie. Monumentul acesta s'a ridicat de regiment în aducerea a minte de bravii nostri camerași din Bucovina, cari au cădut la Bandin-Ogiae și acelor ce au sucumbat strapațelor din Bosnia. Înainte de a merge mai departe să ne rugăm pentru cei ce rămân aici și să le dicem din adâncul inimei: Dormiți în pace, fii bravi din țeara fagilor!“ După ce locotenentul Da-

brovski a repetit acest discurs în limba româna a comandat capitanul Cordier! „la rugăciune!“ ceea ce în acompanierea evlavioasă obicinuită a capelei militare s'a și făcut cu însuflețire. După rugăciune trupa a prezentat armele. Între sunetele imnului popular s'a așezat o cunună pe monument. Jumătatea de batalion, adânc mișcată și în tăcere evlavioasă, a plecat continuându-și marșul.“

* (Diplomatic) Principele Gorceakoff a ajuns în 27 Noemvrie la Berlin.

* (Sciri militare). Pe temeiul unei rezoluțiuni împărătesci ddo 12 Noemvrie a. c., ministerul imperial de resboiu a ordonat ca pe semestrul de eamnă 1879/80 să se sisteze exercițiile de pușcare pe distanțe mari amânându-se aceste până pe primăvară. În scurt timp se va publica și instrucțiunea pentru infanteriști și vânători relativ la pușcarea pe distanțe mari după modelul dela 1877. Această instrucțiune va cuprinde normele, cari vor regula exercițiile de pușcat pe distanțe mari. În arsenale depoul de artilerie lucră mereu la pușcile după sistemul Wernld străformate după modelul dela 1877 pentru a se potè provede toți militarii cât mai curând cu pușci de aceste noue. Până acum s'au provădit 8 batalioane de vânători cu puști transformate. — După un raport din timpul ultim a ministerului de resboiu rusesc s'au încuviințat 19 milioane ruble pentru susținerea și înmulțirea artileriei de câmp și din cetăți. Generalul Miljutin se silește să facă fabricațiunea rusească de arme, cu totul neatârnată de străinătate. Spre acest scop s'au luat dispoziții în laboratoarele guvernului din Moncova, aproape de Petersburg, ca în viitor Rușii să nu mai aibă lipsă de servițiurile lui Krupp. De altfel Rusia dispune acum în urma cuceririlor din rebelul din urmă turces de un numer însemnat de tunuri sistemul Krupp cum nu se mai află în alte state din Europa.

* (Budgetul Parisului). Veniturile se urcă la 300 milioane, spelele aproape la acea sumă. Va să dică Parisul singur cheltuesce cât Portugalia, Svedia și Elveția dimpreună; de trei ori mai mult decât România; de șapte ori mai mult decât Norvegia.

* (Admiratorii lui Bismarck). Diarele vieneze spun că un Englez a obținut, pentru 10 lire sterling, peana cu care s'a servit marele cancelar în otelul imperial din Viena.

Un adorator al principelui a cumpărat la licitațiune cu 8 floreni paharul din care au beut augustul personagi.

Cea mai bună afacere însă a făcut-o friserul otelului imperial, care a tăiat pèrul principelui și care a adunat cu multă îngrigire cel de pe urmă fir de păr.

* (Scoalele primare în Statele-Unite). Raportul de curând prezentat de cătră comisarul însărcinat cu direcțiunea biroului de educațiune, dl. John Eaton, conține, ca totdeauna însemnări interesante asupra stărei instrucțiunii primare a acestei țeri.

Din acest raport se vede ce a-avent a luat instrucțiunea primară în Statele de Nord, de Resărit și de Apus ale uniunei americane. Acolo sistemul scolar este într'adevăr democratic în sensul că instrucțiunea se dă gratuit întregei tinerimi, fără distincțiune de religie, de nascere și de rasă. Scoalele au resbătut până în deșertul cel mai depărtat: în ori ce nouă colonie casa de școală este prima necesitate; lângă aceasta puvernul național acordă tuturor statelor și tuturor nouelor teritorii milioane de agri de pământ ca fond pentru scoale, pentru ca aceste state și teritorii să și poată, vin-

dându-le cu incetul, acoperi cheltuețele lor scolare.

Toți comisarii cari supraveghează instrucțiunea și cari sunt ținuți a redigia raporturile anuale, comisarii statelor, ca și cei a orașelor și catunelor sunt numiți prin alegeri, și aceste alegeri, ce se renesc în fiecare an, ridică interesul public pentru scoale.

Sistemul de instrucțiune merge de la instrucțiile elementare, până la studiile înaltei gramatici, cu algebra, geometria, geografia fizică, istoria naturală, istoria generală și specială etc.

În princip și legal, instrucțiunea religioasă este, în urma separațiunii bisericei de stat, și prin urmare a bisericei de școală, exclusă din scoalele primare publice; cu toate aceste în multe stabilimente, clasa începe prin lectura psalmilor ceea ce este în totul admis atât de protestanți și Evrei cât și de catolici.

Cifra populațiunii scolare este de 14½ milioane copii, din cari 9 milioane frecventează scoalele publice și sunt în numer de 259. 296 din care 150,000 de secs feminin și 107,000 de secs masculin. Onorariile lor sunt în termin de mijloc de 50 dolari (250 l. n.) pe lună, pentru bărbați, și de 40 dolari (200 l. n.) pentru femei. În orașe onorarul este mai mare: se ridică până la 150 dolari (750 l. n.) pe lună pentru bărbați, și 100 dolari (500 l. n.) pentru femei. În districtul Washington, bărbați primesc până la 96 dolari (480 l. n.) și femeile 71 dolari (355 l. n.) pe lună. Este încă de considerat punctul acesta: anume că anul scolar nu dură de cât noue luni și că în timpul lunilor prea calde ale verei nu se țin clase.

Budgetul total a institutorilor scoalelor publice se ridică la 48½ milioane dolari (142½ milioane l. n.) Venitul total al scoalelor publice consistă din fondul scolar, de care noi am vorbit mai sus, și din împositele scolare înființate de cătră state și comune. Donațiunile de pământuri făcute statelor și țărilor pentru fondurile lor de scoale sunt prețuite la 195 milioane de dolari (975 milioane l. n.); dar valoarea acestor pământuri sporește după măsura, cu care se întind așezările de colonii; tot venitul anume al scoalelor publice este de 87 milioane dolari (435 milioane l. n.). Clădirile pentru scoale, cu bibliotecile și mobilierul lor, sunt evaluate la 140 milioane dolari (700 milioane l. n.), cheltuelile anuale ale acestor scoale publice sunt de 80 milioane dolari (400 milioane l. n.)

În statele de sud, instrucțiunea primară este cu mult mai puțin desvălită, mai ales prin rasa neagră. Se evluează acolo o populațiune scolară 3½ milioane copii albi, din cari numai 1,827,000 frecventează scoalele. Cât pentru Negri, dintr'un milion și jumătate de copii, nu sunt de cât 570.000 cari merg la școală. Să adăugăm că într'această parte a statelor-unite scoalele nu sunt deschise de cât trei luni pe an.

* (Probarea laptelui) dacă conține apă s'au e curat se face foarte simplu în modul următoriu. Se sloboade un ac de stricotagi în lapte. Dacă la tragerea acului din lapte acul rămâne curat, laptele conține apă, la cas contrariu însă se vede pe ac laptele alb.

* (Orașul Herat) din Afganistan este bogat în liveți. Fiecăruia e permisă intrarea în aceste liveți și fiecare poate consuma și rupe atâtea fructe cât îi place. Numai modul plății e cu totul particular. Ori care vizitator înainte de intrare în grădină este cântărit și când ese din grădină este pentru a doua oară cântărit și e reținut a plăti oareși care sumă corespondătoare diferenței de greutate ce cântăria.

* (Originea câtorva invențiuni.) Se crede în deobște, că în anul 1480 s'a tipărit la Heidelberg cea dintăiu carte intitulată: Nosce te ipsum. Se pare însă, că cu un an mai nainte au fost tipărite două cărți la Colonia. — Inventătorul oroloagelor nu este cunoscut, dar se presupune, că această invențiune datează din secolul al II-lea, pentru că în manuscrisele din epoca aceasta se pomenesc adesea horlogia în terminii, cari nu s'ar putè aplica la o mașină cu apă. Se pare că Sarrazinii sunt inventatorii oroloagelor. — Pavagiurile, după Isidor, au fost întrebuințate mai întâiu de Cartagenieni. Cea dintăiu șosea construită de Romani datează, după cum se scie, de sub consulatul lui Appius Claudius. De și istoricii nu spun, că stradele Romei ar fi fost pardosite, aceasta trebuie admisă, de oarece se pardosiau șoselele. Cel dintăiu oraș modern, care avu strade pardosite, este Cordova în Spania. Abdulrahma a pavat-o în anul 850. Filip August a pardosit Parisul în 1184. — Dacă cei vechi ar fi cunoscut penele de gâscă pentru scris, de sigur ar fi consacrat această pasere Minervei, ceea ce nu s'a întâmplat. Ei scriau cu pene de trestie.

* (Sărutări periculoase). Mulți oameni au datina să se lase a fi sărutați de câni. O servitoare din Berlin, care se bucura de o sănătate solidă, a început a se bolnavi și nimenia nu scia ce e cauza boalei. În urmă medicul după multe întrebări a reușit să afle, că fata se lăsa să o sărute un câne mic al stăpânului. Medicul a întreprins o operațiune periculoasă și a aflat în ficat nisce vermi cari numai dela câni se mută la oameni. Fata trăiesce încă, dar e puțină speranță de a i scăpa viața. Tot din această cauză și-a pierdut o doamnă din clasele mai înalte unica fiică de 22 ani.

* (Amorul regelui spaniol). Un corespondent al diarului „Wiener Tageblatt“ a avut o conversațiune cu regele Alfonso al Spaniei. Regele descrie emoționat și lacrimând, ce dureri a suferit după prima lui soție. Cu Mercedes și-a înmormântat tot trecutul. Din momentul acela tot figura ei i-a stat înainte. A iubit-o nu cum iubesc regii, ci ca cetățenii. Nici odată nu s'a despărțit unul de altul, și-au împărțit lucrul, bucuriile și durerile. Când ea a murit, și densul ar fi dorit să moară. Două luni de zile s'a închis în Escorial, ca să poată plânge la cosciugul iubitei moarte. Apoi și-a căutat distracțiune, dar nu l'a îndesulit. Acuma, având pe archiducesa Cristina, el reinvie, și speră, că earăși va fi fericit; ea i place, căci e frumoasă și vială.

* (Licitația pușcilor). Cetim în „Resboiul“: Nu de mult s'a ținut la ministerul de resboiu din România licitația pentru fabricarea a 20,000 pușci, cari vor fi plătite din ofrandele adunate pe la locuitorii țerei.

Afară de fabrica Witten, care are deja contract pentru fabricarea unui mare număr de asemenea arme, au mai fost trei concurenți: Fabrica Wernld din Stayer (Austria), o fabrică engleză, și o renumită fabrică americană. Prețul cel mai jos l'a oferit fabrica americană, dar, cu toate aceste, furnitura în cestiune s'a dat fabricii Wernld, de și oferta acesteia este cu un franc pe fiecare pușcă mai scump.

* (Cel dintăiu car în Muntenegru). După cum ne spune diarul „Glas Crnogorca“ la 13 Nov. sosit cel dintăiu car în Muntenegru. Acest car e careta ce a dăruit-o împăratul nostru principelui Nicolau din Muntenegru. Ea s'a aflat până acum în Cattaro și nu s'a putut transporta din cauză, că drumurile spre capitală

sunt de tot rele. „De când există aceste stânci“ — dice numitul diariu — „credem că nu s'a veđut vre un car în aceste ținuturi“. Se dice că minunea cu patru roate a desteptat o uimire în capitala Muntenegrului. Tineri și bêtărni au eșit să vadă minunea cu ochii.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 3 Decemvre n. Casa deputaților a decis cu toate contra 20 voturi a trece la desbaterea specială a proiectului privitoriu la armată, după ce ministrul pentru apărarea țerii Horst într'un discurs splendid și foarte bine primit a votat pentru proiect.

Moscva, 3 Decemvre n. Cu ocaziunea sosirii și tragerei înaintea Kremlului, mareșalul-nobililor înainte de a se arăta împăratul a cetit scirea despre îngrozitoarea catastrofă de eri. Împăratul Alexandru II a apărut în sala George și rosti o alocuțiune, în care indigând la evenimentul de eri, a dis: „D-đu l'a mântuit pre densul, precum și pre toți căți călătoriau cu el împreună la Moscva; cu toate aceste trebuie stèrpit spiritul revoluționar. Cei binesimțitori să conlucre la esterminarea rului.“ Cuvintele aceste fură primite de adunare cu exclamări de bucurie.

Petersburg, 3 Decemvre n. „Mesagerul guvernului“ publică următoarea telegramă a guvernatorului general din Moscva: În 11. c. la 11 oare noaptea, la intrarea trenului de bagage și de serviț în partea Rogoșiana a cetății Moscva, avu loc o esplosiune, în urma cărei trenul s'a abătut de pe șine, s'a resturnat vagonul cu bagagea, eară două vagoane de persoane s'au pus curmeziș preste șine. Pe suprafața drumului s'a format prin esplosiune o groapă de 8 arșine de lungă și de 7 arșine de lată. Nu s'a periclitat nici o persoană. S'a descoperit casa din care s'a așezat mina. Cercetarea după făcătorii de rău s'a început fără amânare.

Petersburg, 3 Dec. n. În urma zădărnicirei atentatului cetatea este decorată cu flamuri. Autorul atentatului încă nu s'a aflat. Împăratul sosese mâne dimineață și Gorcea-coif mâne sară.

Paris, 3 Decemvre n. Înțelegera între grupele stâncei n'a succes. Mâne va interpela Brisson ministerul. Este propabil că votul va fi favorabil pentru ministeriu.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

O transacție ortografică.

(Urmare).

z, w, y: Înainte de toate sunt constrins a declara, că după sistemul ciparian aceste trei sunete nu se pot scrie sigur, hotărît și fără șovăire; de oarece chiar și păzind cu toată scumpătatea regulele complicate de scriere și cetire, nu sîntem în stare a ceti sigur, neîndoit și prin urmare cu ușorătate. Ori care ciparian, fiind sincer, va trebui să recunoască aceasta. Mulți dintre aderenții sistemului ciparian confidențial și conced nepracticabilitatea scrierei lor, dar se feresc a mărturisii pe față neajunsul sistemului, de frica — coditelor.

Cine însă tot mai contestează imposibilitatea scrierei hotărîte a sunetelor z, w și y după Cipariu, este invitat a proba contrariul, scriind

toate acele eșemple, adevărate „cruces” pentru un ciparian, câte se află numai bunăoară în „Foișoara Telegrafului român” Nr. 19 din 1877, pag. 150—152.

Nu voi mai reproduce aici. Mărturisesc numai, că mult mi-am mai bătut capul și destul m'am frământat să inving cu regulile cipariene toate greutățile de scriere și cetire; dar îndeșert!

Căci punând în perplesitate circumflesul, altcum destinat pentru însemnarea lui „x”, chiar și d. e. în pluralul cuvintelor (verdile, cărțile etc.), precum am vădit aici colo prin „Fóia scolasteca”, „Cărtile satenului romanu” și airea: puté-vom însé scrie până și d. e. atențiune, petitiune, grațios etc. pentru ca să nu cetim atențiune, petitiune, grațos etc.? Și apoi cum să deosebim d. e. inverșiunat (inverșunat) de versiune, sion de sioptire, pasiune de pasiune (pășune) etc.? Unii cipariani, d. e. „Familia” din Pesta (ici colo și „Observatoriulu” din Sibiu) scriu de un timp încoace d. e. siéd, dorintiá, música, pișica etc. Însé semnul scurtării are loc numai la finea cuvintelor, unde i se și aude de jumătate, d. e. verdí, trasi, lucrati; cel mult sar' mai puté scrie și în imperfecte, d. e. audíam, pasiám, petíam etc., cu toate că și aici poți sta la indoială, dacă se mai aude ceva de i. Afară de aceasta tocmai aceia, cari se provoacă înainte de toate la estetică, când combat „codițele”, ce dic vădénd în „Familia” un cuvânt ca d. e. *siedténdu*?

Primind apoi, precum e neincungiu-rat de lipsă, semnul scurtării deasupra lui a și e pentru „x”, am avé cuvinte ca d. e. *asiedtémentu*. Adaugénd în fine și multe circumflecțiuni din *di, si, ti, și* luând în considerațiune că unii (d. e. „Telegraful român”, „Familia” și multe diare și cărți din România) pun circumflesul și pe *i, u* pentru „x” (început, fântână), abstracțiune făcénd dela accentul acut din *é, ó=ea, oa*: oare ce tablou ar oferí această scriere? Aproape tot a doua vocală ar fi încărcată cu câte un semn fie de scurtare, fie circumfles sau accent acut.

Repețesc însé: semnul scurtării nici nu se poate pune pe *i* atunci, când acesta nu se aude de loc. În diarele și cărțile din România îl aflăm în mod mai corect, dar superfluu, pus pe *i* la finea cuvintelor (suferi, arđi etc.) și la diftongi (d. e. mai, paiele etc.).

Mărturisesc sincer că mai voiesc să acceptez „codițele”, decât mulțimea aceea de circumflecțiuni și semne de scurtări deasupra lui *i*, cari afară de aceea sunt întrebunțate în mod irațional și nescientific. Motivul meu principal pentru suprimarea sedilelor este îngreuierea cea mare a scrisului. Întru cât ar fi însé, pentru cel ce scrie, mai practic, a pune circumflecțiuni și semne de scurtări pe *i* (d. e. *siedténd, asiedtément*), decât a scrie cu sedile (*ședénd, aședământ*)? Din contră vedem, că foarte des cel cu sedilele pune numai aceste; pe când cel cu circumflecțiuni și cu semnele de scurtări mai trebuie să scrie pe lângă aceste semne încă și un *i*. Va să dică, am avé un aparat nescientific și complicat și tot nu ne am ajunge scopul principal: ușorință în scrisul curent. La aceasta cuget eu în prima linie, când resping sedilele, ce altcum sunt un aparat foarte simplu și nu nescientific, pe care îl întrebunțază deja majoritatea Românilor.

Mai oarecú dice „că cel dintăiu scop al scrierei este cetirea; unul scrie, o mie cetesc etc.” (Critice pag. 215). Are dreptate până la un punct; să nu uităm însé câtă lume

scrie și ce mult se scrie în ziua de astăzi! Cei din diferitele birouri d. e. ale Bucureștilor vor sci mai bine ce mult i împedecă în scris cea mulțime de sedile, pe lângă toată deprinderea lor cu ele. De sigur ei ar primi cu mare plăcere o scutire de sarcina sedilelor, dacă li s'ar a-reta un alt sistem acceptabil de scriere hotărâtă, neșovăitoare.

Nu mai al doilea motiv, pentru care n'ași accepta bucuros „codițele” este, că aparițiunea lor atât de deasă în scriere, și prin urmare înfătoșarea acesteia de sigur stranie pentru ori ce ochi nededați și nepreocupați, ar scoate încâtva pe Români, cu privire la scriere, din concertul popoarelor apusene, cu deosebire a celor neolatine.

Abia la locul al treilea produc în contra „codițelor” motivul estetic, că diformează scrisoarea până la un grad oare care. Sânt convins, stimată redacțiune, că pe lângă utilitatea sedilelor, nu veți susține cumva și frumșetea literilor decorate atât de des cu acele (d. e. *đ, ț*). (Va urma).

Bibliografie.

Odobescu A. I., *Cununa Mare din tesaurul dela Novo—Cercasc*, cu priviri asupra unor giuvele scythice din museul Ermitajului dela St. Petersburg. Descrieri ornate cu 23 table litografiate în color și în negru și mai multe ilustrațiuni în text. Bucuresci 1879.

Stern Adolf (traducătorul lui *Hamlet*), *Iuliu Cesar*, tragedie de William Shakespeare. Traducere metrică după textul original. Bucuresci 1879.

Ispirescu P., *Din povestile unchișului sfatos*. Partea I. Cu o precuvântare de A. I. Odobescu. Bucuresci 1879.

Musică.

Ursita mea. Romanță. Pentru piano de Gr. Ventura (compositorul cântecului „Doi ochi”). Prețul 2 lei noi. = 1 fl. v. a.

Bursa de Budapesta

din 2 Decemvre n.

Renta de aur 95.50, Împrumutul drumurilor de fer ung. 113.50, I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. 74.25, II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. 85.25, oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. 77.50, împrumutul ung. cu preni 108.—, obligațiuni ung. de rescumpărarea dicimei de vin 88.50 obligațiuni urbariale ung. 86.25, obligațiuni ung. cu clausulă de sorfire 87.—, obligațiuni urbariale temeșiane 87.50, obligațiuni cu clausulă de sorfire 84.25, obligațiuni urbariale transilvane 84.50 obligațiuni urbariale croato-slavonice —, datorie de stat austriacă în hârtie 68.50, renta austriacă în argint 70.50, renta de aur austriacă 80.75, sorfi de stat dela 1860 128.50, acțiuni de bancă austro-ung. 840, acțiuni de bancă de credit ung. 258.50, acțiuni de credit aust. 279.25, argint —, galbin 5.52, napoleon 9.30, 100 marce nemțesci 57.50, London (pe polița de trei luni) 116.60.

Bursa de Viena

din 2 Decemvre n. 1879.

Metalicele 5%	—
Acțiuni de bancă	841 —
Împrumutul de stat din 1860	129 25
Împrumutul naț. 5% (argint)	70 75
Acțiuni de credit	259 50
Valuta nouă imperială germană	57 75
London	116 60
Galbin	5 53 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 30

Economic.

Sibiu, 28 Noemvre n. Pro hectolitru: Grâ fl. 8.—9.; Grâu sēcăreș fl. 6.80—7.60; Sēcără fl. 5.30—5.70; Orz fl. 4.40—4.80; Ovės fl. 2.90—3.30 Cucuruz fl. 4.40—4.80; Mălaiu fl. 5.—5.50; Cartofi fl. 1.20—1.40; Semănță de cânepă fl. 6.50—7; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10.—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo: Făina de păne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare deporcă fl. 25—26; Sēubrut pro 50 chilo fl. 16—17; Sēu de luminări fl. 23—24; Luminări de sēu 50 chilo fl. 28—28.50; Sēpun fl. 20—20.50; Fēn 60 chilo fl. 85—0.95; Cănepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vērtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită —42— cr.; Carne de vițel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; ouă 10 de 25 cr.

Teaca, 24 Noem. n. Pro hectolitru: grâu fl. 6.—8.25; grâu sēcăreș fl. —.—; sēcără fl. 5.—5.20; cucuruz fl. 3.50—4; ovės fl. 2.25—; cartofi fl. 1.20; fasole — cr.; pro chilo: Slănină 65—70 cr.; carne de vită 36 cr.; carne de porc 40 cr.; carne de oaie 20 cr.; carne de vițel 32 ouă 5 de 10 cr. Tērgul de ađi a fost cu mult mai bine cercetat, ca cel de mai înainte. Timpul a fost frumos.

Făgăraș, 28 Noemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.—9.; grâu sēcăreș fl. 7.—7.80; sēcără fl. 5.—5.20; orđ 4—4.60; ovės fl. 2.80—2.90; cucuruz fl. 4.—4.50; mălaiu fl. —.—; Sămănță de cânepă fl. 10.—11; mazere fl. —.—; linte fl. —.—; fasole fl. 6—6.50; crumpeneș. 1.—1.60; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—70; sēu brut fl. —.—; sēu de luminări fl. 34—36; unsoare fl. 55—56; cânepă fl. 28—32; sēmēnță de in fl. —.—; sēpun fl. —.—; fēn fl. 2.—2.40; spirt pro grad —11— cr.; pro chilo carne de vită 40 cr. carne de vițel 32 cr.; carne de porc 36 cr.; carne de berbece 28 cr.; ouă 7 de 20 cr. Tērgul de ađi a fost cam rēu cercetat. Lemne n'au fost multe, dară apoi scumpe. Un car bun de lemne s'a vëndut cu 3—4 fl.

Budapesta, 22 Noemvre n. Am spus-o în raportul nostru din urmă, că nu mai avem nădejde de a căpēta țile frumoase de toamnă. Ne-a copleșit zăpada, cu o receală ne mai pomenită pe timpul acesta. Earna e completă și frigul ca prin Ianuarie. Toată săptămâna trecută a fost plină de țile reci, neguroase, întunecoase, mestecate cu ploii reci și ninsoare. Zăpada e mare, temperatura + 2° R. Nutrețul se cumpără în cantități mari de-acuma, ba foarte mulți economi își vënd vitele pe prețuri bagatele, pentru că nu sânt în stare a se provisiona cu nutrețul recerut pentru susținerea vitelor lor. Prețurile articulelor din tērg în săptămâna trecută pe lângă toate împregiurările aceste triste n'au fost mai scumpe și aceasta este o mare norocire pentru bieții oameni. Așa notăm în special:

Grâul la 50,000 m. m. cu câte fl. 15; sēcara la 3000 m. m. cu fl. 9.60—9.80; orzul la 3000 m. m. cu fl. 7.70—7.85; ovėsul la 12,000 m. m. cu fl. 7.40—7.90; cucuruzul la 12,000 m. m. cu fl. 7.90—9; făina niciacuma n'a avut trecere.

Păstăioasele încă au fost lesne și adecă: fasolea cu fl. 9—9.50; mazeră cu fl. 13; linte cu fl. 11; mălaiul cu fl. 7—8; sēmēnță de cânepă cu fl. 10.50—11; toate per 100 chilograme; lăunile per 56 chilograme au trecut cu fl. 49—50.

Porcii au avut prețuri de mijloc, între 69.350 au fost din Ungaria de jos 5880, din România 2370 și din Ardeal 590 capete; unsoarea de porc fără vas a trecut cu fl. 53—54 și cu vas cu tot cu fl. 55.50—61; slănină cu fl. 48—54; sēul cu fl. 48—49; spirtul *en gros* cu fl. 35—35.50, *en detail* cu fl. 37—38 per 10,000 litre %.

Peile au trecut mai bine și adecă: cele de oaie din Bănat și Ardeal cu fl. 135—160; cele de miel cu fl. 80—85; cele de capră din Bănat cu fl. 185; din Ardeal cu fl. 205—215 per 102 dărahe; cele de vacă cu fl. 110—115; cele de bou cu fl. 115—120, ba cele din Ardeal cu fl. 145—150 cele de vițel cu fl. 185—190 și cele de cal cu fl. 13—15 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 19 Dec. 1879 și 19 Ian. 1880 imob. lui Ioan Pál în Trescēu; în 10 Dec. imob. Carolinei Gross și sofi în Orăștie; în 10 Dec. imob. lui Nicolae Baciu în Vinerea; în 16 Ian. și 16 Febr. 1880 imob. lui George Blaga în Feredēu (trib. Deva); în 30 Decemvre 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Alecsă Buhănu în Șimcuta; în 27 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. sofiiei lui Indrej Kathis în Borghiș; în 27 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. lui Alecsă și Ana Agoston în Borghiș; în 24 Dec. 1879 și 24 Ian. 1880 imob. lui Toader și Alecsă Agoston în Borghiș; în 24 Dec. 1879 și 26 Ian. 1880 imob. sofiiei lui Gavrilă Agoston în Borghiș; în 31 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. lui George și Filip Buhănu în Șim-

cuta; în 27 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. lui Petru Agoston în Borghiș; în 31 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. sofiiei lui Simeon Lupuez în Șimcuta; în 31 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. lui Petru și Indrej Buda în Șimcuta (jud. cerc. Șomcuta mare); în 22 Dec. 1879 și 22 Ian. 1880 imob. lui Ioan Pleșa în Bălomir (trib. Deva); în 24 Dec. 1879 și 24 Ian. 1880 imob. sofiiei lui Pavel Petru Lörincz în Maerēu (jud. cerc. Hue-din); în 27 Ian. și 27 Febr. 1880 imob. lui Nicolau și Safta Muntean în Turnișor (trib. Sibiu).

Nr. 207.

3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa III din matra Dobêrlēu și filia Bastelec în presbiteratul al II al Brașovului, conform părințescii ordinațiuni consistoriale din 30 Octomvre a. c. Nr. 2295. B., se escrie prin aceasta concurs, cu terminul până la 10 Decembre st. v. a. c.

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială.
2. Un fēnaț în filia Bastelec, din care trage venit învățatoriul 1/3 parte.
3. Dela 136 familii din matra și dela 64 familii din filia Bastelec câte o ferdală cucuruz sfărmit, dela vėduvi și vėduve pe jumătate.
4. Venitele stolare îndatinat.

Cei ce doresc a ocupa această stațiune de paroch, au ași adresa subscrisului concursului în sensul prescrișorului din „Statutul organic” și a dispozițiunilor sinodului archidieceșan din a. 1873, până la terminul sus amintit.

Brașov 7 Noemvre 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

Nr. 228.

3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de classa a III din comuna Rechita cu filia Strugar, se escrie pe basa ordinului preaveneratului consistoriu archidieceșan din 28 Iunie 1879. Nr. 1736. B. acest concurs cu termin până la 15 Decemvre a. c. st. v. Emolumentele parochieisunt:

1. Dela 150 familii câte o ferdală cucuruz în grăunțe și câte o țile de lucru.
2. Fēnaț de vre-o 3 carē de nutreț.
3. Lemne pentru foc din pădurea comunei și
4. Venitul stolar dela aceste familii.

Doritorii de a ocupa parochia aceasta au să-și substearnă suplicele proveđute cu documentele prescrișe de „Statutul organic” și regulamentul provisor din a. 1873, oficiul protopresbiteral gr. or. în Sassebeș până la susnotatul termin.

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul concernent.

Nr. 330 — 1879.

3—3

EDICT.

Sava Stan Rășină din Sohodol, protopresbiteratul Branului a părăsit cu necredință de 4 ani și 5 luni de țile pre legiuitul ei bărbat George Ioan Tătar tot din Sohodol și pibegeșe în lume fără de a se sci locul unde se află și dacă mai trăiesce, este prin aceasta citată, ca în termin de un an, să se prezente înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul intentat asupra ei de bărbatul ei.

Brașov, 8 Noemvre 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractului Branului.